

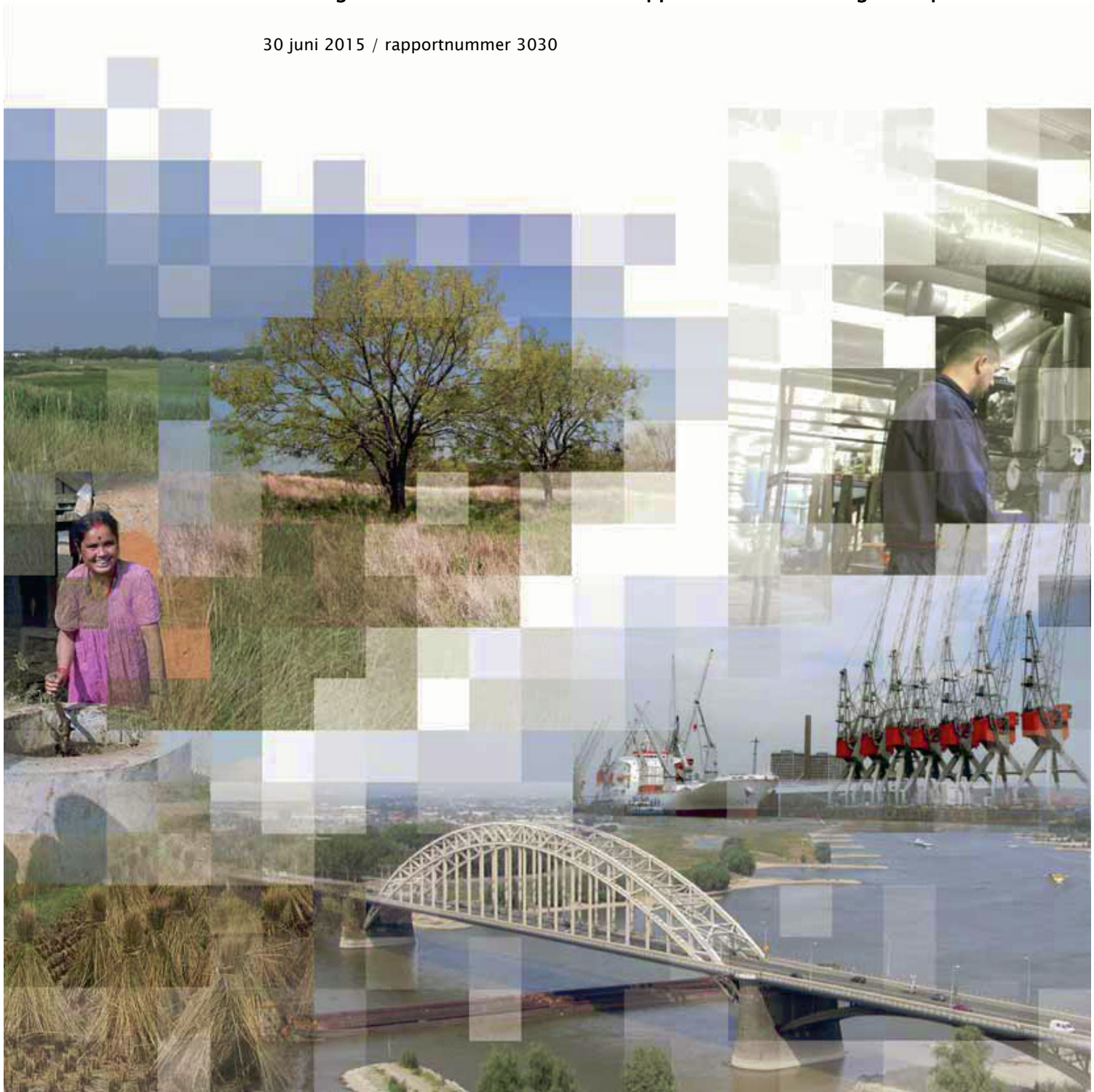

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Mestvergistingsinstallatie Otterloseweg te Wekerom

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de Aanvulling daarop

30 juni 2015 / rapportnummer 3030

1. Oordeel over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

De gemeente Ede heeft het voornemen het bestemmingsplan van een agrarisch perceel (weiland) ter plaatse van Otterloseweg 54-56 te Wekerom te wijzigen naar de bestemming 'bedrijf' zodat op deze locatie een mestvergister kan worden gerealiseerd. Dit agrarisch perceel is gelegen naast een bestaande kalverhouderij. Bij deze bestemmingsplanherziening is een plan-milieueffectrapport (verder 'MER') opgesteld. De raad van de gemeente Ede is bevoegd gezag in deze procedure en heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) gevraagd het MER te toetsen.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER de informatie bevat om het milieubelang voldoende mee te kunnen wegen bij de besluitvorming over de wijziging van het bestemmingsplan en signaleerde een aantal tekortkomingen. De gemeente heeft daarop het rapport aangevuld en de Commissie gevraagd deze aanvullende informatie te toetsen.

De Commissie is van oordeel dat het MER en de aanvulling daarop de milieu informatie bevatten om het milieubelang een voldoende plaats in de besluitvorming te kunnen geven. Zij adviseert om het MER en de aanvulling tezamen opnieuw ter inzage te leggen samen met het herziene bestemmingsplan.

In de aanvulling op het MER² is duidelijk gemaakt dat het bestemmingsplan een-op-een de reeds verleende omgevingsvergunning zal vastleggen. Daarmee zijn de maximale mogelijkheden van het plan ingeperkt. Daarnaast is ingegaan op de gesignaleerde tekortkomingen voor wat betreft de effecten van geluid, geur en emissies naar de lucht. De berekeningen van emissies naar de lucht zijn duidelijk weergegeven. Voor het aspect geluid is, in relatie tot wat het bestemmingsplan mogelijk maakt, de representatieve bedrijfssituatie voldoende onderbouwd en zijn de optredende maximale geluidniveaus en geluidbelasting op een juiste wijze in beeld gebracht. In de aanvulling is ook duidelijk gemaakt dat, gegeven de maximale geuremissie die in het bestemmingsplan wordt vastgelegd, de toename van geur op de omgeving beperkt is en slechts een fractie uitmaakt van die van het kalverbedrijf.

De gevolgen voor de beschermde natuur zijn in een overzichtelijke Passende beoordeling onderzocht. De aanvulling beschrijft dat toepassing van aanvullende emissiereducerendetechnieken (emissiebeperkende techniek aan de vergistingsinstallatie en luchtwasser op de stallen van de kalverhouderij) voldoende effectief is om aantasting van natuurlijke kenmerken op de Veluwe te voorkomen. Omdat het besluit over het plan na 1 juli 2015 wordt genomen is bij de onderbouwing in de Passende beoordeling dat er geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden plaatsvindt, gebruik gemaakt van de ontwikkelingsruimte die het PAS (Programma aanpak stikstof) beschikbaar stelt voor projecten. Het PAS treedt naar verwachting op 1 juli 2015 in werking.

¹ De werkwijze van de Commissie m.e.r. vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² Aanvulling MER Mestvergister Otterloseweg 54 - 56, Wekerom en de daarin genoemde aanvullingen, Royal Haskoning DHV, 12 juni 2015, Passende beoordeling mestvergister Wekerom, HaskoningDHV Nederland B.V., juni 2015.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Voornemen

MER

De initiatiefnemer wil een mestvergister realiseren op een perceel dat nu in gebruik is als weiland. Daarom moet de bestemming van dit perceel worden gewijzigd van agrarisch naar een bestemming bedrijf. Het MER moet de effecten hiervan beschrijven met daarnaast de mogelijke maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verkleinen.

Het MER is opgesteld voor de bestemmingsplanherziening voor het perceel waar de mestvergister mogelijk gemaakt gaat worden (plangebied) en niet voor het hele agrarische perceel Otterloseweg 54-56. In het MER is echter uitgegaan van de situatie zoals in de omgevingsvergunning³ beschreven staat. De Commissie is van mening dat er binnen de ruimte die het bestemmingsplan biedt meer ontwikkeling mogelijk is dan het MER nu beschrijft. De Commissie denkt daarbij bijvoorbeeld aan het volledig omzetten van het biogas naar elektriciteit en warmte waardoor de WKK een grotere capaciteit moet hebben dan waar in het MER vanuit is gegaan. Deze uitvoeringsvariant is nu niet in het MER beschreven. De consequentie hiervan is dat er binnen de ruimte die het bestemmingsplan biedt grotere milieueffecten kunnen optreden dan nu in het MER beschreven staan. Daarom adviseerde de Commissie in haar voorlopig toetsingsadvies⁴ in een aanvulling op het MER de uitvoeringstechnische variant(en) binnen de ruimte die het bestemmingsplan biedt te onderzoeken op milieueffecten of de maximale mogelijkheden van het plan af te stemmen op de omgevingsvergunning.

Aanvulling

In de toegezonden aanvulling is duidelijk gemaakt dat in het bestemmingsplan gedetailleerder wordt omschreven wat wel en niet is toegestaan, zodat het plan past binnen de bandbreedte van het MER en niet meer milieueffecten worden veroorzaakt dan in het MER zijn beschreven. Daarmee is de informatie op dit punt afdoende.

2.2 Effectbeschrijving en –beoordeling

2.2.1 Lucht: stikstofemissies

MER

De Commissie is van mening dat in het MER de stikstofemissie van de te realiseren installatie wordt onderschat. De ammoniakuitstoot vanuit de droger met luchtwasser alsmede door het hygiëniseren van het digestaat is in het MER buiten beschouwing gebleven. De basisinformatie hiervoor is aanwezig in twee onderzoeken (bijlagen bij de omgevingsvergunning)⁵ waarin

³ Omgevingsvergunning fase 1, onderdeel milieu (datum 14 juni 2013).

⁴ voorlopig toetsingsadvies, nr 3030-23, 7 mei 2015.

⁵ – EretecUA Bericht Nr: 5031-1209-02: Bericht über Emissionsmessungen im Abgas der Gärresttrocknung sowie Messung der Raumluft.
– ZECH Messbericht nr LG5605.1/01: über olfaktometrische Messungen zur Bestimmung der Geruchsemissionen in der Abluft eines Gärrestetrockners bei der LTGB Limited in Lindern.

een min of meer vergelijkbare drooginstallatie met luchtwasser is bemeten. De Commissie adviseerde in haar voorlopige toetsingsadvies om de emissies nader te specificeren en te bezien of de gegeven conclusies hierop aangepast moeten worden.

Aanvulling

De aanvulling laat zien dat de ammoniakuitstoot beduidend hoger is dan waar in het MER vanuit is gegaan. De berekening van de (maximale) hoogte van deze emissie is navolgbaar en plausibel. De aanvulling maakt duidelijk dat emissies die bij de voormenger kunnen optreden worden afgevangen en ook ter zuivering naar de luchtwasser worden geleid waardoor geen stikstofemissie optreedt uit de voormenger. Daarmee is de informatie op dit punt afdoende.

2.2.2 Lucht: Geur⁶

MER

In het MER zijn (op pagina 63 en verder) de gevolgen voor geurhinder in beeld gebracht. De bijdrage van de activiteiten in het plangebied zijn als verwaarloosbaar aangemerkt ten opzichte van de overige activiteiten (kalverhouderij) van de initiatiefnemer. Deze overige activiteiten vinden buiten het voor dit MER relevante plangebied plaats. Hierdoor is geen zicht op de daadwerkelijk bijdrage van hetgeen het bestemmingsplan mogelijk maakt.

Daarnaast heeft de Commissie kanttekeningen geplaatst bij de gehanteerde uitgangspunten, onder meer over de type co-producten die mogen worden gebruikt en of de geuremissie van de voormenger is meegenomen bij de geurberekeningen. Ook heeft de Commissie aangegeven dat niet in beeld is gebracht wat het gevolg voor de omwonenden is van de geuremissie uit het plangebied samen met de in de omgeving gelegen andere geurbronnen.

De consequentie hiervan is dat het niet mogelijk was om te toetsen of het MER een juist beeld schetst van de te verwachten geurimmissie in de omgeving en de kans op geurhinder. De Commissie adviseerde daarom om voorafgaande aan de besluitvorming over het bestemmingsplan de geuremissies nader te specificeren en indien noodzakelijk de effectbeschrijving en -beoordeling (geurimmissies) aan te passen.

Aanvulling

In de aanvulling is duidelijk gemaakt dat in het bestemmingsplan een maximale geuremissie wordt vastgelegd. Deze maximale geuremissie is afgeleid uit de eerder in dit advies genoemde Duitse onderzoeken en specifiek gemaakt voor de installatie in Wekerom. De te gebruiken co-producten zijn ook verder gespecificeerd. Ook is aangegeven dat de emissies van de voormenger naar de luchtwasser worden geleid.

Uitgaande van de maximaal toegestane geuremissie is bekeken wat de effecten zijn op de gevoelige bestemmingen in de omgeving. In de aanvulling is rekenkundig duidelijk gemaakt dat, gegeven de maximale geuremissie, de toename van geur op de omgeving beperkt is en slechts een fractie uitmaakt van die van het nabijgelegen kalverbedrijf. De aanvulling geeft

⁶ Een aantal zienswijzen geeft aan dat er mogelijk H₂S zal worden geëmitteerd. De Commissie is van mening dat mogelijk emissie van H₂S via fakkel of WKK zal plaatsvinden. Daardoor vindt volledige verwijdering van H₂S plaats.

een summiere maar afdoende kwalitatieve beredeneerde analyse van de gezamenlijke geurhinder van alle geurbronnen rond de mestvergister. Daarmee is de informatie op het punt van geur afdoende. Wel kan het voor omwonenden en bestuurders bijdrage aan het inzicht in de mogelijk optredende geurhinder door bij het besluit een cumulatieberekening te voegen waarin alle geurbronnen in een straal van 2 km rond de mestvergistingsinstallatie zijn opgenomen.

2.2.3 Lucht: luchtkwaliteit

Het MER gaat niet in op de effecten voor $PM_{2,5}$. Formeel is dit onjuist omdat per 1 januari 2015 aan de grenswaarde moet worden getoetst. $PM_{2,5}$ is een fractie van PM_{10} . Gezien de bijdrage aan PM_{10} van het plan en de heersende achtergrondconcentratie $PM_{2,5}$ is echter geen sprake van een overschrijding van deze grenswaarde. Om die reden acht de Commissie dit voor dit plan geen essentiële tekortkoming. De Commissie adviseert bij verdere besluitvorming de onderbouwing waarom niet op gevolgen voor $PM_{2,5}$ is getoetst, op te nemen.

2.2.4 Geluid

MER

Bij het MER is een akoestisch onderzoek gevoegd dat is uitgevoerd voor de omgevingsvergunning. Zoals aan het begin van dit advies is opgemerkt, is hierbij niet uitgegaan van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. In het MER is ook uitgegaan van gemiddelde aantallen vrachtwagenbewegingen waarbij is aangenomen dat er iedere dag van het jaar bewegingen zullen plaatsvinden. Deze benadering is methodisch onjuist volgens de Commissie.⁷ Daarnaast constateert de Commissie dat niet alle gehanteerde uitgangspunten juist lijken te zijn onder andere ten aanzien van de geluidemissie afkomstig van de fakkels.

De consequentie is dat de geluidbelasting naar de omgeving naar verwachting hoger is dan uit het MER blijkt.⁸ Daarom adviseerde de Commissie in haar voorlopig advies om voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen in een aanvulling op het MER de geluidseffecten op basis van de juiste uitgangspunten en volgens de juiste methodiek te bepalen.

Aanvulling

In de aanvulling is naar mening van de Commissie afdoende ingegaan op de gesignaleerde tekortkomingen. Zo is onderbouwd dat het aantal transportbewegingen gedurende een etmaal in de representatieve bedrijfssituatie in verhouding is met de maximale capaciteit zoals is vastgelegd in het bestemmingsplan. De maximale geluidniveaus zijn in het bestemmingsplan voldoende gemaximeerd voor de vrachtwagens die in de nachtperiode mest of co-substraat komen brengen of digestaat komen halen.

In de geluidberekeningen in de aanvulling is gekeken naar de effecten van de fakkels. Daaruit blijkt dat bij gebruik van de fakkels de geluidemissie toeneemt. Aangegeven is dat het gebruik van de fakkels incidenteel is (minder dan 12 keer per jaar). De Commissie merkt daarbij

⁷ De uitgebreide toelichting hierop is in haar voorlopige advies opgenomen. In de zienswijzen wordt ook het aantal transportbewegingen aan de orde gesteld.

⁸ Dit komt ook in diverse zienswijzen naar voren.

op dat vanwege de fluctuaties in de productie van biogas het mogelijk is dat de fakkel vaker dan 12 keer per jaar in werking is. Daarom adviseert zij te monitoren na ingebruikname van de installatie of de daadwerkelijke milieugevolgen overeenkomen met de gevolgen zoals in het MER en de aanvulling daarop zijn ingeschat.

2.2.5 Natuur

MER

De toe- en afname van stikstofemissie en de depositie van ammoniak op omliggende natuurgebieden is een belangrijk aandachtspunt. De Commissie vindt dit onderdeel in het MER onvoldoende en niet juist beschreven. Het bestemmingsplan wordt gewijzigd naar de bestemming bedrijf voor het realiseren van een mestvergister op het perceel dat nu in gebruik is als weiland. De Natuurbeschermingswet 1998 vraagt voor deze wijziging van het bestemmingsplan om inzicht in de effecten van deze wijziging ten opzichte van de huidige feitelijke situatie. Wanneer niet uitgesloten kan worden dat significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden optreden moet immers een Passende beoordeling worden opgesteld.

Wanneer de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan worden benut is een grotere toename in stikstofemissie en de daarbij behorende depositie mogelijk dan waar in het MER vanuit is gegaan (zie ook §2.2.1 van dit advies).

Daarnaast is de Commissie van mening dat de in het MER beschreven mitigerende maatregelen om de toename in stikstofemissie uit de mestvergister teniet te doen niet allen zo effectief zijn als beschreven staat. De Commissie verwacht dat het toepassen van erkende emissie-reducerende technieken (zoals luchtwassers) op de stallen van de naast het plangebied gelegen (tot dezelfde onderneming behorende) kalverhouderij effectief kunnen worden toegepast. Of de inzet van deze technieken echter voldoende effectief is om de toename in stikstofemissie teniet te doen is zonder nader onderzoek niet met zekerheid aan te geven.

De consequentie hiervan is dat op basis van de gegevens in het MER nog niet gezegd kan worden dat er geen nadelige effecten op beschermde natuur zijn. De Commissie adviseerde om in een Passende beoordeling te onderzoeken wat de toename van stikstofemissie en -depositie uit het plangebied gaat worden uitgaande van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan, vervolgens inzicht te geven in de mogelijke mitigerende maatregelen om deze toename te voorkomen en daarbij de effectiviteit aan te tonen.

Aanvulling

In de toegezonden aanvulling is een overzichtelijke Passende beoordeling opgenomen. Hierin is terecht alleen nader onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen van de toename in stikstofemissie en -depositie. Daaruit blijkt dat maatregelen nodig zijn om negatieve gevolgen te voorkomen. De aanvulling beschrijft de effectiviteit van technische emissiereducerendemaatregelen (NO_x-beperkende techniek aan de WKK en NH₃-beperkende techniek aan de vergistingsinstallatie en luchtwasser op de stallen van de kalverhouderij).

Uit de aanvulling blijkt dat er door de onderzochte mitigerende maatregelen op kortere afstand een afname van de stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied de Veluwe optreedt. In een zone daarbuiten op wat groter afstand zal er een kleine toename van stikstofdepositie

(minder dan 0,051 mol N/ha/jaar) door het voornemen zijn. Omdat het besluit over het bestemmingsplan na 1 juli 2015 wordt genomen is bij de onderbouwing in de Passende beoordeling dat er geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden plaatsvindt, gebruik gemaakt van de ontwikkelingsruimte die het PAS (Programma aanpak stikstof) beschikbaar stelt voor projecten. Het PAS treedt naar verwachting op 1 juli 2015 in werking.⁹

⁹ Een toename van stikstofdepositie kleiner dan 0,05 mol/hectare/jaar van een project wordt in het PAS beoordeeld als zo klein dat specifieke monitoring in de vorm van een individuele melding geen zin heeft. In het PAS wordt rekening gehouden met de deposities die lager zijn dan de drempelwaarde: deze zullen deel uitmaken van de achtergronddepositie die in het kader van het programma wordt gemonitord.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en wethouders gemeente Ede naar aanleiding van het initiatief tot een mestvergister door de v.o.f. Van den Top

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Ede

Besluit: wijzigen van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: Plan-m.e.r. vanwege kaderstelling D18.1-7 en Passende beoordeling

Activiteit: De gemeente Ede heeft het voornemen het bestemmingsplan van een agrarisch perceel (weiland) ter plaatse van Otterloseweg 54-56 te Wekerom te wijzigen naar de bestemming 'bedrijf' zodat op deze locatie een mestvergister kan worden gerealiseerd.

Procedurele gegevens:

Kennisgeving MER: 4 maart 2015

Ter inzage legging MER: 5 maart 2015 t/m 15 april 2015

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 10 maart 2015

Voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 7 mei 2015

Toetsingsadvies uitgebracht: 30 juni 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. S. Bokma

dhr. dr. F.H. Everts

mw. ir. C.T. Smit (secretaris)

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

dhr. ir. P.P.A. van Vugt

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Om zich op de hoogte te stellen van de situatie ter plekke heeft de Commissie op 25 maart 2015 een bezoek gebracht aan de locatie en daarbij gesproken met vertegenwoordigers van de gemeente en de omwonenden.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Bestemmingsplan Agrarisch Buitengebied Omgeving Otterloseweg 54-56 te Wekerom PlanMER, HaskoningDHV Nederland B.V., oktober 2014;
- Samenvatting MER Bestemmingsplan Agrarisch buitengebied omgeving Otterloseweg 54-56 te Wekerom, RoyalHaskoningDHV, 9 oktober 2014;
- Agrarisch Buitengebied "Omgeving Otterloseweg 54-56 te Wekerom", Bestemmingsplan, gemeente Ede;
- Notitie Reikwijdte en Detailniveau Ten behoeve van de milieueffectrapportage bij het bestemmingsplan Wekerom, Otterloseweg 54-56, juli 2014;
- Advies Mestvergister gemeente Ede, advies planologische procedure mestvergistingsinstallatie Otterloseweg 54-56 te Wekerom, Dienst Landelijk Gebied, 30 augustus 2012;
- Memo naar aanleiding van gestelde vragen bij het locatiebezoek op 25 maart 2015
- Aangevraagde omgevingsvergunningen met bijlagen;
- Aanvulling MER Mestvergister Otterloseweg 54 - 56, Wekerom en de daarin genoemde aanvullingen, Royal Haskoning DHV, 1 juni 2015;
- Passende beoordeling mestvergister Wekerom, HaskoningDHV Nederland B.V., juni 2015;
- Agrarisch Buitengebied "Omgeving Otterloseweg 54-56 te Wekerom", aanpassingen t.o.v. Bestemmingsplan in blauw, gemeente Ede;
- Aanvulling MER Mestvergister Otterloseweg 54-56 Wekerom, verwijzing, RoyalHaskoningDHV, 12 juni 2015.

De Commissie heeft kennis genomen van 18 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 20 april 2015 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., bij haar advies betrokken.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Mestvergistingsinstallatie Otterloseweg te Wekerom
en de Aanvulling daarop**

ISBN: 978-90-421-4083-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

